

**II. KÁRPÁT-MEDENCEI KÖZÉPISKOLÁS
TÖRTÉNELMI VETÉLKEDŐ**

ÍRÁSBELI ELSŐ FORDULÓ

2003. JANUÁR 21.

ISKOLA NEVE ÉS PONTOS CÍME:

.....

.....

CSAPATTAGOK:

1, ...

2, ...

3, ...

PANNONHALMI FŐAPÁTSÁG

RÁKÓCZI SZÖVETSÉG

Felügyelőtanárok:

Összpontszám:.....

Javító:.....

1., Fogalmak

Határozzátok meg röviden az alábbi fogalmakat!

a, artikuláris helyek:

b, merkantilizmus:

c, Eperjesi Theatrum

d, Diploma Leopoldinum

e, jus armorum

f, törökösség

g, Verwirkungstheorie

h, circumvallatio

(8x3 pont)

2., Igaz vagy hamis?

a, II. Apafi Mihály fejedelem Orániai Vilmos gyámfia volt. _____

b, I. Rákóczi György a szászfenesi csatában halálos fejsébet kapott. _____

c, Az 1652-es párkányi csatában nem kevesebb, mint négy Esterházy vesztette életét. _____

d, A 17. század közepén a hódoltságban a magyar vármegyék jogszolgáltatása és közigazgatása kiszorította a török hatóságokét. _____

e, 1671-ben Bécsújhelyen, illetve Bécsben lefejeztették Zrínyi Pétert, Frangepán Ferencet és Wesselényi Ferencet. _____

f, Hogy az 1678 óta folyó béketapogatódzásokat ezzel is előmozdítsa, 1780-ban I. Lipót saját területeiből juttatott téli szállást Thököly Imrének. _____

g, Az ország élére 1673-ban állított héttagú Guberniumot az 1681-es országgyűlésen eltörölték. _____

h, Az 1684-ben lezajlott sikertelen budai ostrom után a Hadi Tanács tervével ellentétben Lotharingiai Károly elképzelése győzedelmeskedett: Buda visszavívása előtt a török szárnyak felszámolásával kell folytatni a háborút. _____

i, Nem sikerült elérni, hogy az Erdélyi Fejedelemség bekerüljön a vesztfáliai békébe foglalt országok közé. _____

j., Magyarországi vilajetközpontok voltak: Buda, Temesvár, Eger, Kanizsa, Arad, Érsekújvár. _____
(10 pont)

3., Keresd a párját!

a, I. Apafi Mihály _____	1, Gubernium
b, I. Lipót _____	2., marhakereskedelem
c, Nádasdy Ferenc _____	3., pápai Református Kollégium
d, De Geer _____	4., spanyol lovasiskola
e, Porcia herceg _____	5., rézmetszés
f, Carlo Miglio _____	6., nyomdászat
g, Gaspar Johann Ampringen _____	7., óragyűjtemény
h, Mikulas Drabik _____	8., Fugger-könyvtár
i, Kocsi Csergő Bálint _____	9., Titkos Tanács
j, Klösz Jakab _____	10., fegyvergyártás
k, Lippay György _____	11., bécsi városháza
l, Szelepcsényi György _____	12., látomások

(12 pont)

4., Források

a, „...majd végül alulról meggyújtva a hidat Plutónak áldoztunk... az egész szerkezetet Isten segítségével porrá égettük... Borzalmas látvány volt, midőn éjszaka szemléltük ezt az oly sok ezer lépés hosszúságú, meggyújtott fáklyaként égő hidat, mint valami ránszakadó ördögi látomást.”

Milyen eseményről szól a fenti idézet? _____

Melyik nagy hadivállalkozás részeként történt? _____

Ki volt e hadivállalkozás véghezvivője? _____ Mikor? _____

Mi volt az idézetben említett haditett jelentősége? _____

_____

Ki az az ifjú, aki e sorokat írta? Később jelentős országos tisztséget viselt. _____
(7 pont)

b, „a királyság vagy annak egy nagy része lassanként germanizáltassék és a forradalmakra és nyugtalanságra hajló magyar vér a némettel szelidítettés természetes ura és örökös királya hítségére.”

Ki írta a fenti sorokat? _____ Művének címe: _____

Milyen tisztséget viselt? _____ Mikor írta? _____
(4 pont)

c, „Látok egy rettenetes sárkánt, ...kapóul és ölében viseli a magyar koronát... Fegyver, fegyver, fegyver kívántatik és jó vitézi resolutio.”

Ki írta e sorokat? _____ Melyik művében? _____ (2 pont)

d, „*Én hát feleségemmel és fiammal... fölmentem a kiugróra. Miközben a nagy zűrzavar közepette összeszedtem őket, nagyon sok katona rontott be hozzánk, gyalogosok, kezükben tartva pusztító eszközeiket, a lőfegyverüket, csupasz kardjukat, valamint magyar huszárok is, ők görbe kardjukat fogták a kezükben. És az istenházában végáldozatot áldoztak: Izrael fiainak ártatlan vérént ontották. Ahogy mondani szokás, jaj a fülnek és jaj a szemnek: ez gyolkol, az fosztogat, az egyik rabol, a másik tipor. És azok a hangok, amelyeket kiadtak az Örökkévaló házában, bizony a keserűség napjának hangjai voltak.*”

Ki írta a beszámolót? _____ Melyik ostromról? _____

Ki volt a vár parancsnoka és hogyan halt meg? _____

Hogyan került Ramocsaházy András huszárkapitány életveszélybe az ostrom során és hogyan menekült meg?

_____ (6 pont)

5., Ki vagyok?

a, *Az eperjesi kollégium tanulójaként egy iskolai színdarabban Imre király szerepét játszottam. Később a bujdosókból fegyelmezett hadsereget szerveztem és Orta Madzsar fejedelme lettem.*

Ki vagyok? _____ Ki a feleségem? _____

Híres haditetteim 1678 nyarán: _____ (3 pont)

b, *Jezsuiták neveltek. Zrínyi Miklós közeli híve voltam, majd 1681-ben nádor lettem. Zeneszerző is vagyok.*

Ki vagyok? _____ Ki a feleségem? _____

Az 1660-as évek első feléről általam írt hadikrónika címe: _____ (3 pont)

c, *Pázmány Péter volt a gyámom. Jezsuiták neveltek, jól játszom lanton, személyesen fogadott VIII. Orbán pápa. Angol nyelvű életrajz jelent meg rólam.*

Ki vagyok? _____ Hogy hívják testvéreimet? _____

Mit tettem, hogy megakadályozzam Várad ostromát? _____ (3 pont)

d, *10 évesen Bécs török ostromának eseményeit Thököly táborában éltem át. Jezsuiták neveltek. Fiatalon elfogtak és Bécsújhelyen bebörtönöztek, de kalandos úton Lengyelországba menekültem.*

Ki vagyok? _____ Ki a feleségem? _____

Hol volt az esküvőnk? _____ Mi volt a jelszóm? _____ (4 pont)

e, *Nagy érdemeket szereztem a török kiverésében az élelmiszer- és hadianyag-ellátás megszervezésével.*

Ki vagyok? _____ Milyen vallású vagyok? _____ (2 pont)

f, *Apám „Győr hőse” volt, jezsuiták neveltek, a magyarokon kívül latinul, németül, olaszul és franciául beszélek. Udvarom fiatal főurak találkozóhelye.*

Ki vagyok? _____ Milyen tisztséget viseltem 1649-53. között? _____

Mivel tüntetett ki az udvar szolgálataimért? _____ (3 pont)

6., Ellenfelek

Személy	Ellenfele	Mikor?	Hol?
Zrínyi Ilona			Nagyharsány
			Várad
Kemény János		1662	
Forgách Ádám		1663	
		1664	Szentgotthárd

(15 pont)

7., Milyen rokoni kapcsolatban voltak?

I. Apafi Mihály és Bornemissza Anna _____

Zrínyi Péter és II. Rákóczi Ferenc _____

Lorántffy Zsuzsanna és Báthory Zsófia _____

Thököly Imre és Esterházy Pál _____

Frangepán Katalin és I. Rákóczi Ferenc _____

(5 pont)

8., Melyik mai állam területén található?

a, Hainburg _____

b, Zernyest _____

c, Karlóca _____

d, Nagyharsány _____

e, Árva _____

f, Lugos _____

(6 pont)

9., Mi történt itt?

a, Neuhaus

b, Kereszténysziget

c, Kursanec

(3 pont)

10., Kapcsold össze a szerzőket műveikkel!

a, Szalárdi János ____

1., De Sacrae Coronae Regni Hungariae ortu

b, Liszti László ____

2., Marssal társolkodó Murányi Venus

c, Montecuccoli ____

3., Orbis pictus

d, Szepsi Csombor Márton ____

4., Napló

e, Rákóczi László ____

5., Puncta Instantiarum

f, Nádasdy Ferenc ____

6., Oratio elmélkedésre

g, Révay Péter ____

7., Europica varietas

h, Gyöngyösi István ____

8., L'Ungheria nell'anno

i, Comenius ____

9., Siralmas magyar krónika

j, Bercsényi Miklós ____

10., Magyar Márs, avagy Mohács mezején történt ...

(10 pont)

11., Képfelismerés

Hol látható a fenti kép? _____ Ki a megrendelője? _____

Kiket lehet felismerni a képen? (Legalább ötöt soroljatok fel!) _____

(7 pont)

12., Ismertessétek XI. Ince pápa szerepét Buda visszafoglalásában!

(5 pont)

13., Esszékérdés: A vesztfáliai béke

(15 pont)